

همایش میراث علمی غیاث‌الدین جمشید کاشانی

زینب کریمیان^۱

همایش میراث علمی غیاث‌الدین جمشید کاشانی در روزهای سوم و چهارم اسفند ماه ۱۳۹۰ (به مناسبت شصدمین سالگرد درگذشت غیاث‌الدین جمشید کاشانی) در دانشگاه کاشان برگزار شد. این

همایش به همت مرکز پژوهشی میراث مکتوب و دانشگاه کاشان و با همکاری پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، خانه ریاضیات اصفهان و انجمن ریاضی ایران و با حضور استادان و پژوهشگران تاریخ علم داخل و خارج از کشور برپا شد. دبیر علمی این همایش، مهندس یونس کرامتی و دبیر اجرایی آن در کاشان دکتر بهنام بازیگران بود.

این همایش در صبح روز چهارشنبه سوم اسفند ماه آغاز شد و دکتر غلامعلی حداد عادل (رئیس فرهنگستان زبان و ادب

پارسی)، دکتر اکبر ایرانی (مدیرعامل مرکز پژوهشی میراث مکتوب) و مهندس یونس کرامتی در آن به ایراد سخن پرداختند. در انتهای این قسمت از برنامه، نشست ویژه‌ای برگزار شد و دکتر حسین معصومی همدانی سخنرانی خود را با عنوان «اصناف ریاضی‌دانان در دوران اسلامی و جایگاه کاشانی در میان آنان» عرضه کرد.

سخنرانی‌های ایراد شده در این همایش طی پنج جلسه در موضوع‌های ریاضیات، نجوم، معماری و ریاضیات عملی با عنوان‌های زیر برگزار شد:

^۱ کارشناس ارشد تاریخ علم، پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، karimian.zeinab@gmail.com

نشست اول: «نجوم»

مدیر: حسین معصومی همدانی

- بنو وِن دالن^۲ - آلمان / زیج خاقانی کاشانی: ابتکار و مهارت در مدل‌سازی و محاسبه.
- سجاد نیک‌فهم خوب روان و فاطمه سوادی / بررسی تطبیقی دست‌نویس‌های زیج خاقانی در تکمیل زیج ایلخانی.
- استون وِپستر^۳ - هلند / جمشید کاشانی و لودلف ون کولِن^۴: مقایسه‌ای از منظر ریاضیات و فرهنگ؛
- حمید بهلول / رسالة سلّم السماء یا الرسالة الکمالیة؛

نشست دوم: «معماری و ریاضیات عملی»

مدیر: سید علی‌رضا جذبی

- هایده لاله / غیاث‌الدین جمشید کاشانی و عناصر قوسی معماری ایرانی؛
- جعفر طاهری / حساب ابنیه، از کندی تا کاشانی؛
- محسن جعفری مذهب / ویاتکین^۵ و کشف رصدخانه سمرقند؛
- اکبر زمانی / مقرنس و طاق در آثار غیاث‌الدین جمشید کاشانی؛

² Benno van Dalen

³ Steven Wepster

⁴ Ludolph van Ceulen

⁵ Viatkin

نشست سوم: «نجوم»

مدیر: محمد باقری

- یان پیتر هوخندایک^۶ - هلند/ دو ابزار جمشید کاشانی برای محاسبات نجومی؛
- اسدالله صفایی/ ساختار ربع و سدس در نجوم قدیم؛
- امیرمحمد گمینی/ خفری و حرکت وضعی زمین: نجوم در ایران هم عصر کپرنیک؛

نشست چهارم: «یاضیات و نجوم»

مدیر: بنو وَن دالن

- گلن وِن برومیلن^۷ - کانادا/ جمشید کاشانی و عرض‌های سیارات؛
- محمدرضا عرشى/ استخراج مجهولات در مقاله پنجم مفتاح الحساب کاشانی؛
- خورشید عبدالله زاده - تاجیکستان/ نامه‌های کاشانی: سرچشمه نادری در تاریخ علم؛

نشست ششم: «ریاضیات»

مدیر: یان پیتر هوخندایک

- علی ایرانمنش و مهدی ترکناز/ محاسبه سینوس یک درجه توسط کاشانی؛
- بهمن مهری و محمد حسن جهانبخت/ نظریه تقریب در آثار کاشانی؛
- محمدمهدی کاوه یزدی و محمدرضا عرشى/ رساله نهایی الايضاح

⁶ Jan P. Hogendijk

⁷ Glen Van Brummelen

سخنرانی‌های ایراد شده به زبان انگلیسی نیز توسط آقای پویان شهیدی دانش‌آموخته پژوهشکده تاریخ علم برای حاضران به فارسی ترجمه می‌شد.

علاوه بر سخنرانی‌های ایراد شده، نمایش فیلم مستند- داستانی «غیاث‌الدین جمشید کاشانی» به کارگردانی حسن هدایت و دو کارگاه آموزشی در هر یک از دو روز برگزار شد. کارگاه اول که «ساختمان و کارکرد سدس فخری» عنوان داشت، توسط دکتر محمد باقری و مریم زمانی به اجرا در آمد و کارگاه دوم نیز با عنوان «بررسی کارایی روش کاشانی در محاسبه عدد پی» توسط ویکتور بلوخو^۸ و ویلفرد دُخراف^۹ برگزار شد.

نمایشگاه کتاب‌ها و مقالات چاپ شده به زبان‌های فارسی، عربی، انگلیسی و سایر زبان‌های خارجی در مورد جمشید کاشانی و آثار او از دیگر بخش‌های جانبی این همایش بود.

از سمت راست: آقایان اکبر ایرانی، پویان شهیدی، محمد باقری، عباس کتابی، حسین معصومی همدانی، یان پ. هوخندایک و یونس کرامتی

آیین پایانی این همایش با سخنرانی دکتر عباس کتابی (رئیس دانشگاه کاشان)، دکتر سیدجواد ساداتی‌نژاد (معاون حقوقی و امور مجلس وزارت علوم)، دکتر اکبر ایرانی، دکتر حسین معصومی همدانی، دکتر محمد باقری، پروفیسور هوخندایک و مهندس کرامتی در بعد از ظهر روز پنج‌شنبه برگزار شد که در آن گفتگوهایی دربارهٔ آسیب‌شناسی تاریخ علم در ایران صورت گرفت.

⁸ Viktor Blasjo

⁹ Wilfred de Graaf

فرم اشتراک سالانه میراث علمی اسلام و ایران

علاقه‌مندان می‌توانند با توجه به شرایط زیر و تکمیل فرم، برای اشتراک اقدام کنند:
- اشتراک یک‌ساله دوفصلنامه میراث علمی اسلام و ایران (با احتساب دو شماره) ۱۵۰,۰۰۰ ریال (یکصدوپنجاه هزار ریال).

- هزینه ارسال بر عهده متقاضی است.

- شماره حساب برای پرداخت در ایران:

حساب سپهر ۰۳۰۹۶۷۹۰۷۴۰۰۳ بانک صادرات شعبه غرب انقلاب - شناسه ۵۵۷، به نام مرکز نشر میراث مکتوب - لطفاً فرم پرشده و اصل رسید واریز وجه را به نشانی زیر ارسال فرمایید:

تهران، خیابان انقلاب، بین خیابان ابوریحان و دانشگاه، ساختمان فروردین، شماره ۱۱۸۲، طبقه دوم، مرکز پژوهشی میراث مکتوب، شناسه پستی: ۱۳۱۵۶۹۳۵۱۹

تلفن: ۰۰۹۸-۲۱-۶۶۴۹۰۶۱۲

دورنگار: ۰۰۹۸-۲۱-۶۶۴۰۶۲۵۸

پست الکترونیکی: mirselmi@mirasmaktoob.ir

پایگاه اینترنتی: <http://www.mirasmaktoob.ir>

- در صورت بروز هرگونه مشکل در زمینه اشتراک، با مرکز تماس بگیرید.

- رونوشت رسید بانکی را تا پایان اشتراک نزد خود نگه دارید.

✂.....

اشتراک سالانه میراث علمی اسلام و ایران

نام خانوادگی نام

عنوان نام سازمان

نشانی

شهر منطقه کد پستی کشور

شماره دورنگار تلفن

نشانی پست الکترونیکی